

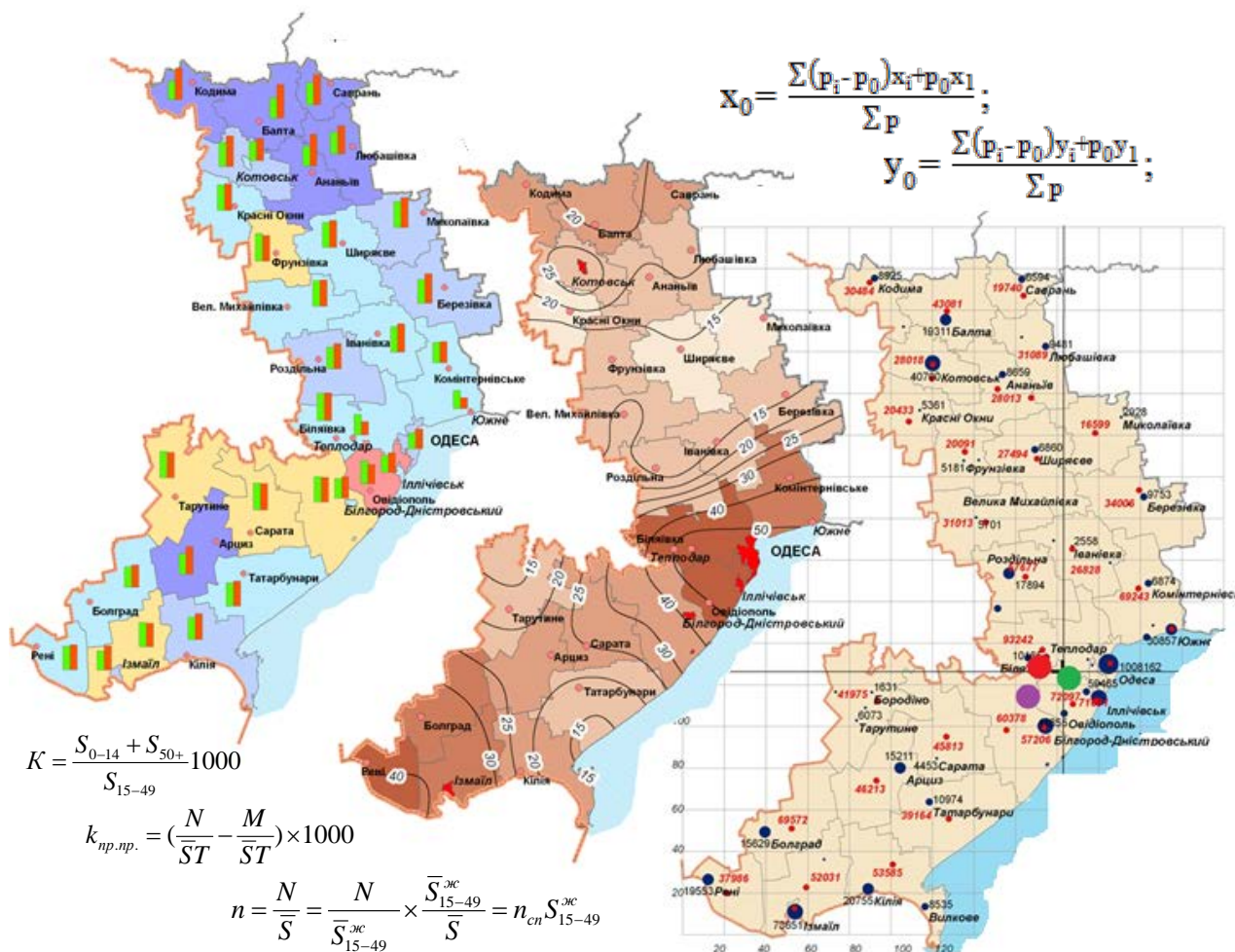
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання курсової роботи

з дисципліни «ГЕОГРАФІЯ НАСЕЛЕННЯ З ОСНОВАМИ ДЕМОГРАФІЇ»

(для студентів-географів 3 курсу

спеціальності «Економічна та соціальна географія»)

УДК 911.3:314:[378.091.33-028.21](075.8)

ББК 65.042р3

С28

*Схвалено методичною комісією, рекомендовано до друку Вченою радою
факультету геології, географії, рекреації і туризму
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 1 від 27.08.2015 року)*

С28 Сегіда К. Ю. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни «Географія населення з основами демографії» (для студентів-географів 3 курсу спеціальності «Економічна та соціальна географія»). – Видання третє. Доповнене. – Харків, 2015. – 54 с.

Методичні рекомендації розроблені відповідно до програми курсу «Географія населення з основами демографії» як одного з важливих у загальному циклі суспільно-географічної та загальноекономічної підготовки фахівців. Мета: надати методичну допомогу студентам при виконанні курсової роботи з дисципліни «Географія населення з основами демографії».

Методичні рекомендації розраховані на студентів денного і заочного відділень факультету геології, географії, рекреації і туризму, які навчаються за спеціальністю «Економічна та соціальна географія». Вони містять загальні положення щодо тематики та сутності курсових робіт з зазначеної дисципліни, орієнтовну структуру та загальні вимоги до оформлення курсової роботи, вихідні дані для її виконання, розгорнутий зміст окремих складових курсової роботи із ключовими поняттями та зазначеним переліком обов'язкового розрахунково-графічного матеріалу, необхідного для аналізу, шкалу оцінювання, приклади оформлення титульної сторінки, змісту, списку використаних джерел, таблиць, рисунків тощо

УДК 911.3:314:[378.091.33-028.21](075.8)

ББК 65.042р3

С28

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2015

© Сегіда К. Ю., 2015

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	5
ВИХІДНІ ДАНІ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	7
РОЗГОРНУТИЙ ЗМІСТ	
ОКРЕМИХ СКЛАДОВИХ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	10
ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	19
ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	20
ДОДАТКИ	
Додаток А. Статистична характеристика адміністративних районів Харківської області	22
Додаток Б. Статистична характеристика міст обласного підпорядкування Харківської області	23
Додаток В. Чисельність населення в розрізі районів, міст та селищ міського типу Харківської області	24
Додаток Г. Розподіл населення за статтю та віком в розрізі міст та районів Харківської області.....	32
Додаток Д. Розподіл померлих за основними причинами смерті в розрізі міст та районів Харківської області.....	49
Додаток Е. Приклади оформлення	
Титульний аркуш.....	50
Зміст.....	51
Список використаних джерел.....	52
Оформлення і підпис рисунків та таблиць.....	53

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Диференціація окремих процесів і специфіка соціально-економічного розвитку регіонів обумовлює необхідність дослідження геодемографічної ситуації в територіальному і часовому аспектах, що підсилює актуальність регіональних досліджень. Розселення населення – це результат його просторового розподілу по території. Від населення значною мірою залежить формування міжпоселенських зв'язків, спеціалізація виробництва, потужність і структура потоку продукції, яка вивозиться за межі певної території, розвиток місцевого виробництва. Населення як споживач значною мірою впливає на розвиток галузей, які забезпечують його потреби в продуктах харчування і промислових товарах, послугах, зрештою, визначає умови внутрішнього попиту. Тож, особливості складу та структури населення, тенденції демографічних та міграційних процесів, особливості демографічної поведінки диференційовано за місцем проживання є необхідною складовою характеристики населення регіону. Виходячи із чого, складання геодемографічної характеристики окремих регіонів є важливою компетенцією, яку набувають студенти-географи в рамках вивчення дисципліни «Географія населення з основами демографії».

Важливою складовою геодемографічної характеристикою регіону, разом із аналізом демографічних й міграційних процесів та структури населення, є вивчення особливостей його розміщення. Для планування соціально-економічної політики вихідною залишається прогноз чисельності та складу населення. Важливим є вміння практично застосовувати набуті знання, в тому числі просторово-статистичного та динамічного аналізу населення регіону, що може широко використовуватись в окремих тематичних дослідженнях. Виконання курсової роботи студентами, які навчаються за спеціальністю «Економічна та соціальна географія», з дисципліни «Географія населення з основами демографії» спрямоване на практичну реалізацію набутих знань з пошуку, відбору та систематизації інформації геодемографічного змісту, на їхній основі – поетапне виконання обчислювальних робіт для визначення ключових демографічних показників, в тому числі – інтегральних, графічного відображення отриманої та генералізованої інформації, в тому числі за допомогою ПС-засобів, та детального геодемографічного аналізу.

СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Робота обов'язково має містити в собі:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основну частину (4 розділи);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Зміст подають на початку роботи з найменуваннями та номерами початкових сторінок усіх розділів і підрозділів, зокрема вступу, висновків, списку літератури, додатків та ін.

Вступ. Вступ складається в такій послідовності. Актуальність теми (коротко характеризується сучасний стан проблеми, зокрема зазначається важливість дослідження такого об'єкту як «населення», визначаються головні характеристики населення регіону, якій досліджується в роботі). Мета, завдання об'єкт та предмет дослідження. Формулюють мету роботи і завдання, які потрібно вирішити для її досягнення. Мета роботи звичайно тісно переплітається з назвою роботи і повинна чітко вказувати, що саме розв'язується в роботі. Завдання, як правило, відповідають основним розділам роботи. Методи дослідження. Подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а стисло та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме даних методів. Інформаційна база роботи вказується на яких статистичних даних та літературних джерелах базується робота. Структура роботи. Наводиться за таким зразком: «Робота викладена на ... сторінках і складається з вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (... найменувань), додатків».

Основна частина містить у собі виклад змісту роботи. Основна частина роботи складається з розділів, підрозділів. Кожен розділ починають із нової сторінки. Наприкінці кожного розділу коротко (1-2 абзаци) формулюють висновки із лаконічним викладом наведених у розділі результатів. Кожен із розділів курсової роботи має пов'язуватися із загальним замислом дослідження, що виявляється у чіткій рубрикації основних розділів, їх логічній взаємодії один із

одним. Виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній автором.

Перший розділ курсової роботи присвячений аналізу заселення, динаміки чисельності та складу населення регіону. Тут детально розкривається динаміка чисельності населення із зазначенням основних етап та сучасних тенденцій, структура населення, в тому числі – національна, шлюбно-сімейна, економічна. Статеві-вікова структура розглядається або в першому, або в другому розділі, включає графічне відображення та детальний аналіз, із виявленням передумов та наслідків; обчислюються показники демографічного навантаження, визначається ступінь старіння населення та його депопуляції. Розглядається трудовий потенціал та особливості його реалізації, зайнятість та безробіття.

Другий розділ присвячений процесу відтворення населення. Аналіз основних демографічних процесів має включати місце регіону за показниками природного приросту в країні (якщо досліджується країна – серед інших країн, район – серед інших адміністративних районів області) із графічним відображенням та характеристикою; динаміку основних складових демографічного руху із детальним аналізом, за можливістю – вивчення особливостей територіальної диференціації в межах регіону та обчислення ключових спеціальних й часткових показників. Аналіз основних міграційних процесів має включати місце регіону за показниками міграційного руху в країні (якщо досліджується країна – серед інших країн, район – серед інших адміністративних районів області) із графічним відображенням та характеристикою; динаміку основних складових демографічного руху із детальним аналізом, за можливістю – вивчення особливостей територіальної диференціації в межах регіону та обчислення ключових спеціальних й часткових показників.

Третій розділ курсової роботи присвячений аналізу просторово-статистичних характеристик розподілу населення. Обчислюється та графічно відображається щільність населення по території, динаміка співвідношення міського та сільського населення, аналізуються. Обчислюється та аналізується індекс концентрації населення. В наступних розділах шляхом обчислення (графічним або математичним способом) визначаються та картографічно відображаються середній арифметичний, медіанний, модальний центри розподілу населення (з урахуванням та без урахування міст, із зазначенням їх значення), а також центр тяжіння населення. Проводиться аналіз найближчого сусідства. Подається загальна характеристика та пояснення просторово-статистичних особливостей розподілу населення регіону.

Четвертий розділ містить результати прогнозування чисельності та складу населення, а також включає в себе аналіз наявних заходів геодемографічної політики в регіоні та пропозиції дослідника щодо заходів регіональної геодемографічної політики, виходячи із результатів дослідження.

Висновки містять загальні висновки по виконанню поставлених завдань. Вони формулюються чітко, конкретно, лаконічно і містять, насамперед, результати власних досліджень. Зазвичай, кількість висновків співпадає з кількістю завдань. Обсяг висновків 1-2 сторінки.

Список використаних джерел має містити в собі роботи, на які є посилання в дослідженні, перелік наукових та навчально-методичних праць з даної проблематики. Список літератури складають у алфавітній послідовності. Посилання в тексті роботи на джерела роблять згідно з їх переліком у квадратних дужках. Для написання курсової роботи рекомендується використовувати літературу географічного та демографічного спрямування, періодичні та статистичні видання, Інтернет-ресурси тощо.

Додатки. У додатки до курсової роботи виносять вихідні таблиці статистичних даних, розрахункові таблиці та інші допоміжні матеріали. Додатки вміщуються в порядку посилань в роботі.

ВИХІДНІ ДАНІ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ:

Забезпечення статистичною інформацією:

1. Інститут демографії та соціальних досліджень імені Н.І.Птухи НАН України http://database.ukrcensus.gov.ua/ukrcensus/Dialog/statfile1_c.asp
2. Адміністративно-територіальний устрій Харківської області <http://static.rada.gov.ua/zakon/new/ADM/zmistxar.html>
3. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Головне управління статистики у Харківській області <http://kh.ukrstat.gov.ua/>
5. Харківська обласна державна адміністрація <http://kharkivoda.gov.ua/>
6. Балаклійська районна державна адміністрація <http://balakliya-rda.gov.ua/>
7. Барвінківська районна державна адміністрація <http://barvinkove-rda.gov.ua/>
8. Близнюківська районна державна адміністрація <http://bliznuki-rda.kh.gov.ua/>
9. Борівська районна державна адміністрація <http://borova-rda.kh.gov.ua/>
10. Богодухівська районна державна адміністрація <http://bogodukhivrda.gov.ua/>
11. Валківська районна державна адміністрація <http://valky-rda.kh.gov.ua/>
12. Великобурлуцька районна державна адміністрація <http://velykoburluk-rda.kh.gov.ua/>

13. Вовчанська районна державна адміністрація <http://vovchrda.gov.ua/>
14. Дергачівська районна державна адміністрація <http://dergachirda.gov.ua/>
15. Дворічанська районна державна адміністрація <http://dvorichna-rda.gov.ua/>
16. Зачепилівська районна державна адміністрація <http://zacheprda.gov.ua/>
17. Зміївська районна державна адміністрація <http://www.zmiivrda.gov.ua/>
18. Золочівська районна державна адміністрація <http://zolochivska-rda.gov.ua/>
19. Ізюмська районна державна адміністрація <http://www.izyumrda.gov.ua/>
20. Кегичівська районна державна адміністрація <http://www.kegichevka-rda.gov.ua/>
21. Коломацька районна державна адміністрація <http://kolomakrda.gov.ua/>
22. Красноградська районна державна адміністрація <http://krasnogradrda.gov.ua/>
23. Краснокутська районна державна адміністрація <http://krasnyikut-rda.kh.gov.ua/>
24. Куп'янська районна державна адміністрація <http://kuprda.gov.ua/>
25. Лозівська районна державна адміністрація <http://lozova-rda.kh.gov.ua/>
26. Нововодолазька районна державна адміністрація <http://novovodolagard.kh.gov.ua/>
27. Первомайська районна державна адміністрація <http://pervomaisk-rda.kh.gov.ua/>
28. Печенізька районна державна адміністрація <http://www.pechenigi-rda.gov.ua/>
29. Сахновщинська районна державна адміністрація <http://sahnov-rda.kh.gov.ua/>
30. Харківська районна державна адміністрація <http://khrda.gov.ua/>
31. Чугуївська районна державна адміністрація <http://chuguevrda.gov.ua/>
32. Шевченківська районна державна адміністрація <http://shevchrda.gov.ua/>
33. Статистичні щорічники Харківської області

Забезпечення джерелами географічного та демографічного змісту

1. Голиков А. П. Математичні методи в географії / А. П. Голиков, І. Г. Черваньов, А. М. Трофимов – Харків: вид-во при Харківському університеті. 1986. – 143 с.
2. Гудзеляк І. Географія населення: Навчальний посібник / І. Гудзеляк. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 232 с.
3. Демографический энциклопедический словарь / Под ред. Вален-тей Д. И. – М.: Советская энциклопедия, 1985. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://geography.su/demogr>
4. Демография и статистика населения: Учебник для вузов / Коллект. автор.: И. И. Елисеева, Э. К. Васильева, М. А. Клупт, О. Н. Никифоров. – М.: Финансы и статистика, 2006. – 687 с.

5. Джаман В. О. Демогеографія: Навчальний посібник / В. О. Джаман, В. П. Круль, Г. Я. Чернюх. – Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Чернівці: «Рута», 2002. – 159 с.
6. Джаман В. О. Регіональні системи розселення: демографічні аспекти / В. О. Джаман. – Чернівці: Рута, 2003. – 392 с.
7. Заставецька О. В. Географія населення України: Навчальний посібник / О. В. Заставецька, Б. І. Заставецький, Д. В. Ткач. – Тернопіль. – 2003. – 149 с.
8. Немець Л. М. Географія населення: українсько-російсько-англійський словник термінів та понять: навчальний посібник / Л. М. Немець, К. Ю. Сегіда – Харків: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2011. – 144 с.
9. Немець Л. М. Демографічний розвиток Харківського регіону: монографія / Л. М. Немець, К. Ю. Сегіда, К. А. Немець. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – 200 с.
10. Немець Л. М. Працересурсний потенціал Харківського регіону (суспільно-географічний аспект) [монографія] / Л. М. Немець, Ю. Ю. Сільченко, К. А. Немець, К. Ю. Сегіда. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2014. – 186 с.
11. Пальян З. О. Демографічна статистика: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / З. О. Пальян. – К.: КНЕУ, 2003. – 132 с.
12. Пилипенко І. О. Методики суспільно-географічних досліджень (на матеріалах Херсонської області): Навчальний посібник / І. О. Пилипенко, Д. С. Мальчикова. – Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2007. – 112 с.
13. Топчієв О. Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики / О. Г. Топчієв. – Одеса: Астропринт, 2005. – 632 с.
14. Шаблій О. І. Математичні методи в економічній географії. – Львів: Вища школа, 1984. – 135 с.
15. Шаблій О. І. Основи загальної суспільної географії: Підручник / О. І. Шаблій – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – 444 с.
16. Яворська В. В. Геодемографічні процеси і геодемографічні райони Українського Причорномор'я: Методологічні і методичні проблеми: Монографія / В. В. Яворська. – Одеса: Астропринт, 2007. – 208 с.

**РОЗГОРНУТИЙ ЗМІСТ
ОКРЕМИХ СКЛАДОВИХ КУРСОВОЇ РОБОТИ:**

ВСТУП	обґрунтування актуальності теми дослідження мета та задачі роботи об'єкт та предмет дослідження методи дослідження джерела інформації структура роботи
Розділ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЕЛЕННЯ	
1.1. Особливості заселенсько-розселенських процесів. Чисельність населення	Динаміка чисельності населення + показники + графіки, піраміди + аналіз
1.2. Склад населення	Структура населення + показники + графіки, піраміди + аналіз
1.3. Трудові ресурси та ринок праці	Чисельність економічно активного населення, основні види (структура) зайнятості, динаміка показників зайнятості та безробіття
Розділ 2. ВІДТВОРЕННЯ НАСЕЛЕННЯ	
2.1. Демографічні процеси та статеві-вікова структура населення	Динаміка основних демографічних процесів, місце за показниками природного приросту в Україні + показники + графіки, картосхема + аналіз
2.2. Міграційний рух населення	Динаміка основних міграційних процесів, місце за показниками міграції населення в Україні + показники + графіки, картосхема + аналіз
Розділ 3. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ РОЗПОДІЛ НАСЕЛЕННЯ	
3.1. Розселення населення	Щільність населення, індекс концентрації населення
3.2. Аналіз просторово-статистичного розподілу населення	Середній арифметичний центр, медіанний центр, модальний центр розподілу, їх співставлення; центр тяжіння, аналіз найближчого сусідства, характеристика та пояснення просторово-статистичних особливостей розподілу населення
Розділ 4. ГЕОДЕМОГРАФІЧНА ПОЛІТИКА	
4.1. Геодемографічний прогноз	Прогнозування чисельності населення методом компонент та за допомогою методу екстраполяції
4.2. Заходи геодемографічної політики	Аналіз існуючої політики, пропозиція заходів регіональної геодемографічної політики за результатами дослідження
ВИСНОВКИ	Відповіді на задачі
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	Перелік літературних, періодичних та статистичних джерел, Інтернет-ресурсів, оформлений за правилами
ДОДАТКИ	Вихідні статистичні дані

Під *геодемографічною ситуацією* традиційно розуміють результат взаємодії демографічних і соціально-економічних процесів певного територіально-ієрархічного рівня, що відбувається в певний відрізок часу під впливом як зовнішніх, так і внутрішніх факторів. Аналіз геодемографічної ситуації включає в себе такі складові як чисельність та склад населення, основні демографічні та міграційні процеси.

Статеві-вікова структура населення – абсолютне число або частка населення, що приходить на кожну статеві-вікову групу. *Статеві-вікова піраміда* – графік (гістограма), що ілюструє статеві-віковий розподіл населення. По вертикальній осі, починаючи з віком 0 років, відкладається вік в одно- або п'ятирічних вікових інтервалах. Останній віковий інтервал, як правило, відкритий. По горизонтальній осі відкладається або чисельність населення відповідної вікової групи, або її частка (у відсотках) у всьому населенні або в населенні даної статі. При цьому чоловіче населення завжди зображується зліва від осі віку, а жіноче – справа. Фігура («піраміда»), що отримується, наочно зображає особливості статеві-вікової структури населення, а також історію його змін протягом довгого часу.

Демографічне навантаження – це узагальнена кількісна характеристика вікової структури населення, яка показує навантаження на суспільство та економіку невиробничим населенням. Для співвідношення населення різного віку застосовуються *показники демографічного навантаження*. Цей індикатор є не тільки демографічною, а й соціально-економічною характеристикою структури суспільства. Він дає оцінку співвідношення вікових груп населення працездатного і непрацездатного віку, показує, скільки утриманців (дітей до 16 років і населення пенсійного віку) припадає на одну людину працездатного віку.

$$k_{заг} = \frac{S_{0-14} + S_{50+}}{S_{15-49}} \times 1000, \quad k_{д} = \frac{S_{0-14}}{S_{15-49}} \times 1000, \quad k_{н} = \frac{S_{50+}}{S_{15-49}} \times 1000,$$

де $k_{заг}$, $k_{д}$, $k_{н}$ – відповідно коефіцієнт демографічного навантаження покоління батьків загальний, дітьми та прабабками;

S_{0-14} , S_{15-49} , S_{50+} – відповідно кількість дітей, батьків, прабабків.

$$k_c = \frac{S_{65+}}{S_{15-49}} \times 1000, \quad k_{н/д} = \frac{S_{50+}}{S_{0-14}} \times 1000,$$

де k_c , $k_{н/д}$ – відповідно коефіцієнт демографічного навантаження покоління батьків старими (у віці 65 років і старше) та покоління дітей прабабками (забезпечення онуків та онучок дідами та бабусями).

Можливий варіант розрахунку демографічного навантаження обчислюється шляхом зіставлення чисельності допрацевдатного ($S_{\partial n}$), працевдатного (S_n), та післяпрацевдатного (S_{n_n}) віку за формулами

$$k_{n.заг} = \frac{S_{\partial n} + S_{n_n}}{S_n} \times 1000, \quad k_{n.\partial n} = \frac{S_{\partial n}}{S_n} \times 1000, \quad k_{n.nn} = \frac{S_{n_n}}{S_n} \times 1000,$$

де $k_{n.заг}$, $k_{n.\partial n}$, $k_{n.nn}$ – відповідно коефіцієнт демографічного навантаження населення працевдатного віку загальний, населенням допрацевдатного та післяпрацевдатного віку.

Демографічний процес – закономірна зміна демографічних станів і явищ в населенні, як кількісні, так і якісні, а також зміна самого населення; їх можна поділити як такі, що зменшують чисельність населення (смертність, еміграція), такі, що збільшують чисельність населення (народжуваність, імміграція) та такі, що не впливають на чисельність населення (шлюбність, розлучуваність та інші переміщення між соціальними групами населення).

Народжуваність – процес дітонародження у сукупності людей, які складають генерацію, або у сукупності генерацій – населення; як компонент природного відтворення – частота дітонародження в певній сукупності населення. *Загальний коефіцієнт народжуваності* – демографічний показник, який відображає середню чисельність народжених, що припадає на 1000 осіб всього населення певної території; розраховується як відношення число народжень в населенні за період до загального числа людино-років, прожитих населенням за цей період або на середнє населення; виражається в проміле, як число народжень на 1000 населення.

$$n = \frac{N}{ST} \times 1000$$

Загальний коефіцієнт смертності – демографічний показник, який відображає відношення числа смертей в населенні за певний період до загального числа людино-років, прожитих населенням за цей період або на середнє населення; виражається у проміле, як число смертей на 1000 населення.

$$m = \frac{M}{ST} \times 1000$$

Природний рух населення – зміна чисельності і складу населення внаслідок біологічних причин (співвідношення народжуваності і смертності) без урахування міграційних переміщень. *Загальний коефіцієнт природного приросту* – демографічний показник, розраховується як відношення різниці між числом народжень та числом смертей в населенні за період до середньої чисельності

населення за цей же період, помножене на 1000; виражається в проміле. Простіше може розраховуватись як різниця між загальним коефіцієнтом народжуваності і загальним коефіцієнтом смертності.

$$k_{np.np.} = \frac{N - M}{\overline{ST}} \times 1000 \quad k_{np.np.} = \left(\frac{N}{\overline{ST}} - \frac{M}{\overline{ST}} \right) \times 1000 \quad k_{np.np.} = n - m$$

Міграційний процес – поетапний процес здійснення міграції з однієї країни в іншу. Сукупність міграційних подій, здійснюваних одночасно в просторі й часі. Розглядаючи міграційний процес, насамперед, як сукупність переселень, виділяють три стадії його розвитку: 1) початкова стадія або стадія ухвалення рішення про міграцію; 2) основна стадія або міграція населення; 3) завершальна стадія, спрямована на закріплення, приживлюваність мігранта на новому місці. *Міграційний рух населення* – сукупність всіх видів міжпоселенських переміщень, в тому числі циркулярні переміщення, які здійснюються з моменту ухвалення рішення про міграцію, безпосередньо в процесі самого руху, що завершуються на стадії приживлюваності на новому місці або в нових умовах, якщо мова йде про переселення. Включає п'ять основних видів: безповоротну міграцію (або переселення), довгострокову (постійну), сезонні, маятникову і епізодичну міграції. Окрім загальних коефіцієнтів бруто- та нетто- міграції, доцільно визначити наступні.

Коефіцієнти інтенсивності прибуття (вибуття)

$$K_{V^+} = \frac{V^+}{\overline{ST}} \cdot 1000 \quad K_{V^-} = \frac{V^-}{\overline{ST}} \cdot 1000$$

Коефіцієнт інтенсивності міграції

$$ж_v = \frac{V^+ - V^-}{\overline{S}} \cdot 1000 = ж_{V^+} - ж_{V^-}$$

Коефіцієнт *інтенсивності міграційного обороту* показує частку населення, залученого в міграційні процеси, незалежно від напрямку міграції:

$$K_{OB} = \frac{V^+ + V^-}{\overline{S}} \cdot 1000 = K_{V^+} + K_{V^-}$$

Дані про сальдо міграції населення по кожному населеному пункту разом з даними про природний приріст населення служать основою для розрахунків чисельності населення на будь-яку дату в період між переписами.

Коефіцієнт ефективності міграції показує питому вагу сальдо міграції в міграційному обороті:

$$K_{об} = \frac{V^+ - V^-}{V^+ + V^-} \cdot 1000 = \frac{K_{V^+} - K_{V^-}}{K_{V^+} + K_{V^-}}$$

Загальний аналіз окремих складових геодемографічної ситуації в просторовому та часовому аспектах та їх аналіз є основою геодемографічної характеристики.

Під *розселенням*, як науковою категорією, розуміємо розміщення населення по певній території, яке характеризується відмінностями у густоті населення, і є наслідком утворення мережі поселень.

Найпоширенішим показником, який використовується для визначення особливостей розміщення населення є його щільність. *Щільність або густота населення* – головна одиниця вимірювання розміщення населення, відображає середню чисельність населення, яка проживає на 1 км²; розраховується як відношення чисельності населення адміністративної одиниці чи іншої території до площі цієї території. Тож, *щільність населення* – рівень заселеності певної території.

$$D = \frac{P}{S}$$

де N – чисельність населення,
S – площа регіону (району)

Ще одним із показників, що відображають рівномірність розселення населення є *коефіцієнт (індекс) концентрації населення*, за допомогою якого можна побачити розподіл населення за адміністративними одиницями у відношенні до загальної рівномірності населення території. Індекс концентрації населення на певній території обчислюється як різниці часток площі та населення району:

$$ІКН = \frac{\sum |P_{\text{р-н}} - S_{\text{р-н}}|}{2}$$

Частка площі районів:

$$S_{\text{р-н}} = \frac{S_{\text{р-н}}}{S_{\text{обл}}} \times 100\%$$

де: $S_{\text{р-н}}$ – частка площі району;
 $S_{\text{р-н}}$ – площа району;
 $S_{\text{обл}}$ – площа області.

Частка населення районів:

$$P_{\text{р-н}} = \frac{P_{\text{р-н}}}{P_{\text{обл}}} \times 100\%$$

де: $P_{\text{р-н}}$ – частка населення району;
 $P_{\text{р-н}}$ – населення району;
 $P_{\text{обл}}$ – населення області

Територіальний або просторовий розподіл носить двовимірний характер; місце розташування кожної одиниці досліджуваної сукупності на поверхні (або на території окремого району(регіону)) визначається її координатами (x_i та y_i). При аналізі територіального розміщення будь-якої сукупності виникають завдання, аналогічні завданням, що виникають при аналізі варіаційних рядів лінійної (одновимірної) статистики. Так, за даними територіального розподілу окремих

одиниць може ставитися завдання визначення центральної точки, оцінки розсіювання окремих одиниць навколо центральної точки, оцінки асиметрії розподілу тощо. Центральна точка просторового розподілу є свого роду узагальнюючим середнім показником територіального розміщення. Але визначення такої точки – тільки частина аналізу просторових розподілів. Останні, як і будь-які варіаційні розподіли, мають бути охарактеризовані рядом показників. В якості основних показників центральної точки просторового розподілу можуть бути використані середня арифметична, медіана і мода, але перетворені для випадку двовимірних розподілів за площею.

Середній арифметичний центр є показником центральної точки просторового розподілу населення. Він вимірюється за допомогою двох координат x та y , які утворюють прямі лінії, що перетинаються в точці арифметичного центру регіону. Для визначення *середнього арифметичного центру* необхідно, масштабні числа відстаней (протяжність території області) помножити на чисельність населення районів та поділити на чисельність населення всієї області (окремо – по x і y).

$$x = \frac{\sum(P_{p-n} * L)}{P} \qquad y = \frac{\sum(P_{p-n} * L)}{P}$$

P_{p-n} – чисельність населення району (області);
 L – відстань між вертикальними (горизонтальними) прямими;
 P – чисельність населення області

Медіанний центр просторового розподілу знаходиться за аналогією з медіаною в лінійній статистиці, який можна розглядати як положення точки, яка ділить кількість населення на дві рівні частини по широті та довготі. Зазначений спосіб визначення медіанного центру характеризується його неоднозначністю, буде змінюватися зі зміною напрямку перпендикулярних осей. Відзначаючи цей недолік, багато дослідників разом з тим віддають перевагу медіані як центральній точці. Якщо в лінійній статистиці медіана являє собою точку на числовій осі змінних, абсолютне відхилення від якої значень всіх інших одиниць сукупності є мінімальним, то медіанний центр в просторовому розподілі – точка на поверхні, сума відстаней до якої від всіх інших одиниць популяції мінімальна.

Модальний центр можна визначити, як найбільшу точку та поверхні площі розподілу. Це один з найбільш важливих показників просторового розподілу, який дозволяє визначити місце найбільшої концентрації населення.

Центром тяжіння географічного явища називається точка з середніми координатами із координат географічних центрів окремих (по можливості дрібних)

територіальних підрозділів області, зваженими за чисельністю (масою) будь-яких ознак цих територій.

$$x_0 = \frac{\sum (p_i - p_0) x_i + p_0 x_1}{\sum p}; \quad y_0 = \frac{\sum (p_i - p_0) y_i + p_0 y_1}{\sum p};$$

Аналіз найближчого сусідства. Щоб проаналізувати просторовий розподіл населення використовується показник, який показує на відстань між районними центрами, яких можна назвати «сусідами». Цей показник використовується для того, щоб дати аналіз розміщенню центрів районів по відношенню один до одного.

$$R_n = \frac{D}{0.5 \sqrt{\frac{S}{n}}}; \quad D = \frac{r_1 + r_2 + r_3 + \dots + r_n}{n};$$

R_n – відстань до найближчого сусіда;

D – середня відстань між районними центрами області;

S – площа області;

n – кількість районних центрів області.

$r_1 + r_2 + r_3 + \dots + r_n$ – відстань між кожною точкою;

n – число сусідств між районами.

Показник «сусідства» можна розрахувати у два етапи: 1 етап – середньоарифметична відстань між кожним районом області і його найближчим сусідом, 2 етап – розрахунок безпосередньо відстані найближчого сусіда області. Даний показник говорить про розвиненість зв'язків між районними центрами, про подальшу перспективність співпраці декількох районних центрів. При рівномірному розподіленні населення показник R_n буде мати значення від 2,15 і більше. Якщо показник $R_n = 0$, то це означає, що населення скупчено в одному місці. Якщо показник $R_n = 1$, то це означає, що населення розміщено не рівномірно, вибіркоче розподілення.

Тож, провівши наведені розрахунки основних показників, що характеризують розселення населення по території, можна визначити ступінь рівномірності розміщення населення та його щільність, визначити їх територіальну диференціацію (в тому числі – за сільськими та міськими поселеннями).

Методи прогнозування – це сукупність прийомів, способів, які дають змогу на підставі аналізу колишніх (ретроспективних) внутрішніх і зовнішніх зв'язків (даних) зробити висновки про можливий розвиток економіки у майбутньому. Для того щоб визначити перспективну чисельність населення, при складанні короткострокового прогнозу використовується метод ретроспективної екстраполяції, а на більш довгі строки – метод компонент або пересування вікових.

Найбільш уживаним є загальновідомий метод пересування вікових груп або

метод компонент. Прогнозування за окремими компонентами демографічного розвитку полягає у комбінації трьох основних процесів, які визначають динаміку населення: народжуваності, смертності та міграцій. Їх пов'язує рівняння демографічного балансу:

$$P^{t+1} = P^t + N^t - M^t + E^t$$

P – чисельність населення,
 N – число народжених у році t
 M – число померлих у році t
 E – сальдо міграцій у році t .
 t - час (зазвичай 1 рік)

Для окремих вікових груп загальна формула пересування може бути записана у вигляді:

$$P_{x+1}^{t+1} = P_x^t - M_x^t + E_x^t = P_x^t - P_x^t * q_x^t + E_x^t$$

x – число повних років, починаючи з 0, q – імовірність померти у віці x , не доживши до повних $x+1$ років із таблиці смертності. При цьому слід звернути окрему увагу на пересування крайніх вікових груп – у віці до 1 року та 100 і старше [41]. Виходячи з формули Р. Бека

$$q_0 = 1 - \frac{N^t - {}^tM_0^t}{N^t} \times \frac{N^{t-1} - {}^{t-1}M_0^{t-1} - {}^tM_0^{t-1}}{N^{t-1} - {}^{t-1}M_0^{t-1}}$$

доцільно здійснювати пересування різних сукупностей немовлят за різними частинами формули. Так, осіб у віці до 1 року, які на початок прогнозного періоду вже живуть (тобто народжені у році $t-1$), пересуваються у групу повного 1 року (від 1 до 2 років) на початок наступного року за формулою:

$$P_1^{t+1} = P_0^t \times p_0^t$$

при цьому p (імовірність дожити до наступної вікової групи) обчислюється за формулою:

$$p_0^t = \frac{N^{t-1} - {}^{t-1}M_0^{t-1} - {}^tM_0^{t-1}}{N^{t-1} - {}^{t-1}M_0^{t-1}}$$

де:

${}^tM_0^{t-1}$ - число померлих у віці 0 років у році t з народжених у році $t-1$,

N^{t-1} - число народжених у році t_1 .

Відповідно, народжені в попередньому році на початок наступного не досягають повного 1 року. Тому на початок наступного року вони складатимуть вікову групу 0 років (до 1 року). Пересування народжених на початок наступного року відбувається за формулою:

$$P_0^{t+1} = N_0^t \times p_0^t$$

при цьому p обчислюється за іншим множником формули Р. Бека:

$$p_0^t = \frac{N^t - {}^tM_0^t}{N^t}$$

Застосування *методів екстраполяції* для оцінки майбутньої чисельності

населення засновано на припущенні, що виявлені тенденції народжуваності, смертності, міграції буде незмінними протягом прогнозованого періоду часу.

Найбільш наближені оцінки майбутньої чисельності населення за допомогою методу екстраполяції можна отримати за допомогою узагальнюючих показників динаміки:

1) екстраполяція на основі показника середнього абсолютного приросту:

$$S_t = S_0 \times \bar{x}^t$$

$\bar{x}^t$ – показник середнього абсолютного приросту населення
 S_t – прогнозована чисельність населення у році t
 S_0 - чисельність населення на початок прогнозованого періоду;
 t - період прогнозу;

2) екстраполяція на основі показника середнього темпу зростання:

$$S_t = S_0 \times (1 + \bar{x}_{\text{пр}})^t$$

$\bar{x}_{\text{пр}}$ – показник середнього абсолютного приросту

3) екстраполяція на основі показника середнього темпу приросту:

$$S_x^t = \frac{s^{t-1}}{s^{x-1}} \times P_{x-1}$$

S_x^t – показник середнього темпу приросту

Тож, провівши наведені розрахунки прогнозних показників, можна визначити тенденції на найближчу перспективу, виявити проблеми демографічного розвитку території (в тому числі – за сільськими та міськими поселеннями).

На основі виконаного дослідження, варто запропонувати власні заходи регіональної геодемографічної політики.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

№	Параметри	Максимум балів
1	Вступ	6:
	Актуальність теми дослідження	2
	Визначення мети та постановка завдань дослідження, Визначення об'єкта та предмета дослідження	1
	Методи дослідження	1
	Інформаційна база дослідження	1
	Короткий опис структури роботи	1
2	Перша та друга частина роботи, присвячена геодемографічному аналізу району	25:
	Особливості заселення	2
	Динаміка чисельності населення	3
	Структура населення	5
	Трудові ресурси. Зайнятість та безробіття	5
	Динаміка основних демографічних процесів	2
	Місце району за показниками природного приросту (або внутрішня диференціація) та їх характеристика	3
	Динаміка основних міграційних процесів	2
	Місце району за показниками міграції населення (або внутрішня диференціація) та їх характеристика	3
3	Третя та четверта частина роботи, присвячена аналізу просторово-статистичних характеристик розподілу населення району та прогнозу	28:
	Щільність населення, Індекс концентрації населення	5
	Середній арифметичний центр, медіанний центр, модальний центр розподілу, центр тяжіння населення	6
	Аналіз найближчого сусідства	4
	Характеристика та пояснення просторово-статистичних особливостей розподілу населення	4
	Геодемографічний прогноз	6
	Заходи геодемографічної політики	3
	Висновки (відповідність поставленим завданням)	6.
4	Графічний, розрахунковий та статистичний матеріал, який демонструє результати дослідження. Презентація	15.
5	Технічне оформлення	5.
6	Захист курсової роботи	15.
ЗАГАЛЬНА МАКСИМАЛЬНА СУМА БАЛІВ		100

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Роботу друкують за допомогою комп'ютерів з використанням шрифтів текстового редактора World розміру 14 з полуторним міжрядковим інтервалом. Текст роботи друкують, залишаючи поля таких розмірів: лівий – не менше 2,5 см, правий – 1,5 см, верхній – 2 см, нижній – 2 см.

Текст основної частини роботи поділяють на розділи, підрозділи.

Заголовки структурних частин роботи ЗМІСТ, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів — маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Бажано назви розділів та підрозділів подавати із інтервалом 1 або 1,15. Перед текстом один інтервал відступ.

Кожну структурну частину роботи (за виключенням підрозділів) починають з нової сторінки.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок роботи, не проставляючи його номера. Наступні сторінки нумерують у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі частини роботи, як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера. Всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини роботи, нумерують звичайним чином. Не нумерують лише їх заголовки, тобто не можна друкувати: 1. ВСТУП або 6. ВИСНОВКИ. Номер розділу ставлять після слова РОЗДІЛ, на тому ж рядку друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: 2.3. (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці слід подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації беруться в рамку.

Ілюстрації позначають словом Рис. і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією, рівняння від центру, одинарний інтервал. Якщо в роботі подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис Таблиця із зазначенням її номера. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2 (друга таблиця першого розділу). Назва таблиці – зверху, рівняння від центру.

Формули, які використовуються в роботі, при наведенні у тексті нумеруються у круглих дужках рівнянням справа відповідно до номеру розділу та порядку послідовного формули (2.1).

Правила оформлення додатків. Після списку літератури на чистому аркуші великими літерами по середині слово «ДОДАТКИ». Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи. Якщо додатки оформлюють як продовження роботи, кожен із них починають з нової сторінки, їм дають заголовки, надруковані угорі малими літерами з першої великої симетрично стосовно тексту сторінки По середині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово Додаток і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, наприклад, додаток А, додаток Б і т. д.

Додаток А. Статистична характеристика адміністративних районів Харківської області

№	Адміністративно-територіальна одиниця	Населення, осіб			Площа, км ²	Щільність, чол./км ²	Адміністративний центр	Міста	СМТ	Села, селища	Селищних рад	Сільських рад
		всього	міське	сільське								
1	Балаклійський	92794	57276	35518	1987	46710	Балаклія	1	3	56	3	20
2	Барвінківський	32060	12798	19262	1365	23,5	Барвінкове	1	2	59	-	12
3	Близнюківський	25768	4939	20829	1380	18,670	Близнюки	-	1	96	1	19
4	Богодухівський	47560	22017	25543	1160	40,990	Богодухів	1	2	75	2	20
5	Борівський	21228	6806	14422	875	24,250	Борова	-	1	37	1	1
6	Валківський	36808	15633	21175	1011	36,430	Валки	1	2	99	2	17
7	Великобурлуцький	28287	7516	20771	1221	23,170	Великий Бурлук	-	2	81	2	16
8	Вовчанський	54569	30545	24024	1889	28890	Вовчанськ	1	3	91	3	23
9	Дворічанський	22323	4410	17913	1112	20070	Дворічна	-	1	54	1	13
10	Дергачівський	98521	69953	28568	900	109,460	Дергачі	1	7	55	7	7
11	Зачепилівський	19059	4409	14650	794	24,000	Зачепилівка	-	1	37	1	9
12	Зміївський	81307	36888	44419	1365	59,580	Зміїв	1	2	74	2	13
13	Золочівський	34052	11495	22557	969	35,160	Золочів	-	1	72	1	13
14	Ізюмський	22256	-	22256	1554	14,330	Ізюм	-	-	60	-	17
15	Кегичівський	23459	9450	14009	783	29980	Кегичівка	-	2	38	2	14
16	Коломацький	9038	3844	5194	330	27,430	Коломак	-	1	33	1	4
17	Красноградський	49224	22444	26780	985	49,970	Красноград	1	-	55	-	13
18	Краснокутський	33122	10019	23103	1041	31,820	Краснокутськ	-	2	64	2	11
19	Куп'янський	29882	-	29882	1280	23340	Куп'янськ	-	-	70	-	19
20	Лозівський	34551	11737	22814	1404	24,620	Лозова	-	2	82	2	19
21	Нововодолазький	40888	14195	26693	1183	34,570	Нова Водолага	-	2	56	2	13
22	Первомайський	19999	-	19999	1195	16740	Первомайський	-	-	58	-	18
23	Печенізький	11827	6033	5794	468	25,300	Печеніги	-	1	11	1	4
24	Сахновщинський	26448	8625	17823	1170	22610	Сахновщина	-	1	63	1	15
25	Харківський	186586	125322	61264	1403	132,950	Харків	2	14	68	14	14
26	Чугуївський	51077	28836	22241	1149	44470	Чугуїв	-	6	34	6	13
27	Шевченківський	23290	7306	15984	977	23830	Шевченкове	-	-	19	-	15

Додаток Б. Статистична характеристика міст обласного підпорядкування Харківської області

№	Місто-обласного значення	Населення, жит.			Площа км ²	Щільність, чол./км ²	Адміністративний центр	Міста	СМТ	Села, селища	Селищних рад	Сільських рад	Склад
		всього	міське	сільське									
1	Ізюм	56075	56075	-	41	1374,390	-	1	-	-	-	-	Ізюмська міська рада
2	Куп'янськ	62705	62705	-	33	963,680	-	1	2	-	2	-	Куп'янська міська рада
3	Лозова	73707	71959	1748	18	3570,550	-	1	1	5	1	1	Лозовська міська рада
4	Люботин	26805	24031	2774	31	768,710	-	1	-	4	-	-	Люботинська міська рада
5	Первомайський	33319	32826	463	31	1065,780	-	1	-	1	-	-	Первомайська міська рада
6	Харків	1449871	-	1449871	306	4737,520	-	1	-	-	-	-	Харківська міська рада
7	Чугуїв	37348	36438	9110	13	2846,720	-	1	-	2	-	-	Чугуївська міська рада

**Додаток В. Чисельність населення в розрізі районів, міст та селищ
міського типу Харківської області, осіб**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Усього по області	2914212	2887897	2866695	2848347	2829016	2812131
Міське населення	2288681	2272011	2259879	2251434	2243058	2235184
Сільське населення	625531	615886	606816	596913	585958	576947
м.Харків	1470902	1466297	1464414	1464740	1463174	1461180
м.Ізюм	56114	55619	55158	54593	54278	53994
Куп'янськ (міськрада)	62620	61584	60930	60311	59958	59610
Міське населення	62620	61584	60930	60311	59958	59610
м.Куп'янськ	32449	31820	31486	31175	30949	30648
смт Ківшарівка	20500	20155	19890	19708	19650	19729
смт Куп'янськ-Вузловий	9671	9609	9554	9428	9359	9233
Лозова (міськрада)	73098	72250	71438	70648	70073	69476
Міське населення	71351	70474	69656	68860	68282	67661
м.Лозова	64041	63086	62261	61436	60862	60229
смт Панютине	7310	7388	7395	7424	7420	7432
Сільське населення	1747	1776	1782	1788	1791	1815
Льботин (міськрада)	26945	26284	25661	25309	25083	24836
Міське населення	24173	23510	22889	22536	22307	22061
м.Льботин	24173	23510	22889	22536	22307	22061
Сільське населення	2772	2774	2772	2773	2776	2775
Первомайський (міськрада)	33016	32540	32150	31872	31668	31517
Міське населення	32523	32060	31686	31423	31235	31094
м.Первомайський	32523	32060	31686	31423	31235	31094
Сільське населення	493	480	464	449	433	423
Чугуїв (міськрада)	37715	36814	36066	35330	34996	34405
Міське населення	36789	35894	35160	34427	34111	33526
м.Чугуїв	36789	35894	35160	34427	34111	33526
Сільське населення	926	920	906	903	885	879
Балаклійський район	92595	91091	90020	88950	87881	86904
Міське населення	57343	56414	55794	55288	54667	54184
м.Балаклія	32408	31672	31225	30949	30603	30340
смт Андріївка	9696	9590	9516	9403	9297	9179
смт Савинці	5532	5457	5375	5315	5236	5188
смт Червоний Донець	9707	9695	9678	9621	9531	9477
Сільське населення	35252	34677	34226	33662	33214	32720
Барвінківський район	31501	30854	30094	29273	28341	27474
Міське населення	12998	12670	12332	11978	11605	11241
м.Барвінкове	12998	12670	12332	11978	11605	11241
Сільське населення	18503	18184	17762	17295	16736	16233
Близнюківський район	25695	24986	24367	23694	22990	22419
Міське населення	5010	4846	4709	4579	4406	4276
смт Близнюки	5010	4846	4709	4579	4406	4276
Сільське населення	20685	20140	19658	19115	18584	18143
Богодухівський район	47456	46294	45196	44027	42900	42090
Міське населення	22229	21665	21103	20557	20082	19845
м.Богодухів	18224	17731	17276	16811	16422	16214
смт Гути	2054	2002	1949	1905	1873	1856
смт Шарівка	1951	1932	1878	1841	1787	1775
Сільське населення	25227	24629	24093	23470	22818	22245

**Чисельність населення в розрізі районів, міст та селищ міського типу
Харківської області, осіб (продовження)**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Борівський район	21128	20725	20406	19931	19505	19096
Міське населення	6843	6758	6646	6490	6338	6259
смт Борова	6843	6758	6646	6490	6338	6259
Сільське населення	14285	13967	13760	13441	13167	12837
Валківський район	36531	35859	35242	34773	34258	33834
Міське населення	15702	15438	15180	15062	14895	14777
м.Валки	10381	10169	9990	9868	9763	9645
смт Ков'яги	3546	3479	3419	3406	3334	3307
смт Старий Мерчик	1775	1790	1771	1788	1798	1825
Сільське населення	20829	20421	20062	19711	19363	19057
Великобурлуцький район	28155	27549	27029	26374	25705	25163
Міське населення	7603	7371	7145	6933	6749	6611
смт Великий Бурлук	5007	4833	4671	4534	4426	4364
смт Приколотне	2596	2538	2474	2399	2323	2247
Сільське населення	20552	20178	19884	19441	18956	18552
Вовчанський район	54942	53945	53033	52279	51465	50720
Міське населення	30938	30414	29989	29778	29437	29167
м.Вовчанськ	20695	20313	19980	19852	19616	19486
смт Білий Колодязь	4675	4569	4502	4402	4329	4255
смт Вільча	1646	1674	1695	1761	1770	1736
смт Старий Салтів	3922	3858	3812	3763	3722	3690
Сільське населення	24004	23531	23044	22501	22028	21553
Дворічанський район	22267	21746	21265	20851	20280	19856
Міське населення	4489	4375	4266	4223	4097	4045
смт Дворічна	4489	4375	4266	4223	4097	4045
Сільське населення	17778	17371	16999	16628	16183	15811
Дергачівський район	98600	97700	96883	96325	96113	95771
Міське населення	69698	69066	68526	68225	68163	67976
м.Дергачі	20258	19868	19469	19153	19044	18812
смт Вільшани	7270	7191	7150	7069	7019	7022
смт Козача Лопань	5870	5815	5694	5663	5625	5547
смт Мала Данилівка	7489	7550	7640	7734	7781	7714
смт Пересічна	7160	7137	7102	7050	7072	7091
смт Прудянка	1998	1974	1949	1937	1939	1957
смт Слатине	6797	6709	6641	6652	6651	6629
смт Солоницівка	12856	12822	12881	12967	13032	13204
Сільське населення	28902	28634	28357	28100	27950	27795
Зачепилівський район	18834	18487	18121	17723	17296	16966
Міське населення	4380	4277	4189	4091	4005	3966
смт Зачепилівка	4380	4277	4189	4091	4005	3966
Сільське населення	14454	14210	13932	13632	13291	13000
Зміївський район	81477	80385	79417	78203	76954	75961
Міське населення	37082	36589	36085	35594	35223	34888
м.Зміїв	17063	16749	16457	16194	15963	15756
смт Зідьки	4085	4028	3980	3930	3912	3901
смт Комсомольське	15934	15812	15648	15470	15348	15231
Сільське населення	44395	43796	43332	42609	41731	41073

**Чисельність населення в розрізі районів, міст та селищ міського типу
Харківської області, осіб (продовження)**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Золочівський район	34063	33216	32425	31596	30781	30127
Міське населення	11591	11215	10850	10463	10181	9982
смт Золочів	11591	11215	10850	10463	10181	9982
Сільське населення	22472	22001	21575	21133	20600	20145
Ізюмський район	22002	21690	21356	20975	20451	19995
Сільське населення	22002	21690	21356	20975	20451	19995
Кегичівський район	23454	23280	23038	22903	22625	22414
Міське населення	9559	9544	9463	9408	9345	9260
смт Кегичівка	6651	6634	6566	6546	6501	6419
смт Чапаєве	2908	2910	2897	2862	2844	2841
Сільське населення	13895	13736	13575	13495	13280	13154
Коломацький район	9007	8867	8715	8547	8367	8192
Міське населення	3855	3769	3707	3630	3566	3486
смт Коломак	3855	3769	3707	3630	3566	3486
Сільське населення	5152	5098	5008	4917	4801	4706
Красноградський район	49240	48754	48376	47984	47439	47114
Міське населення	22670	22395	22279	22058	21878	21765
м.Красноград	22670	22395	22279	22058	21878	21765
Сільське населення	26570	26359	26097	25926	25561	25349
Краснокутський район	33122	32499	31913	31296	30804	30490
Міське населення	10100	9957	9803	9638	9505	9442
смт Краснокутськ	8147	8080	7987	7902	7847	7807
смт Костянтинівка	1953	1877	1816	1736	1658	1635
Сільське населення	23022	22542	22110	21658	21299	21048
Куп'янський район	29581	29041	28607	28100	27699	27297
Сільське населення	29581	29041	28607	28100	27699	27297
Лозівський район	34325	33975	33480	33071	32487	32040
Міське населення	11611	11487	11338	11178	11098	11046
смт Краснопавлівка	7784	7710	7640	7592	7565	7538
смт Орілька	3827	3777	3698	3586	3533	3508
Сільське населення	22714	22488	22142	21893	21389	20994
Нововодолазький район	40794	39726	38982	38126	37311	36711
Міське населення	14276	14029	13861	13634	13375	13170
смт Нова Водолага	13618	13380	13221	13021	12776	12586
смт Бірки	658	649	640	613	599	584
Сільське населення	26518	25697	25121	24492	23936	23541
Первомайський район	19879	19687	19476	19083	18620	18307
Сільське населення	19879	19687	19476	19083	18620	18307
Печенізький район	11824	11624	11458	11286	11130	11012
Міське населення	6039	5933	5823	5747	5709	5673
смт Печеніги	6039	5933	5823	5747	5709	5673
Сільське населення	5785	5691	5635	5539	5421	5339
Сахновщинський район	26086	25758	25297	24753	24173	23716
Міське населення	8504	8404	8274	8135	8012	7969
смт Сахновщина	8504	8404	8274	8135	8012	7969
Сільське населення	17582	17354	17023	16618	16161	15747

**Чисельність населення в розрізі районів, міст та селищ міського типу
Харківської області, осіб (продовження)**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Харківський район	187086	185565	184358	183873	183428	183323
Міське населення	125528	124238	123175	122710	122322	122123
м.Мерефа	25018	24310	23625	23034	22856	22633
м.Південне	8516	8342	8303	8200	8153	8112
смт Бабаї	7333	7230	7146	7157	7111	7108
смт Безлюдівка	9653	9576	9513	9546	9536	9582
смт Березівка	1680	1676	1651	1633	1608	1610
смт Буди	7002	6902	6831	6800	6743	6686
смт Васищево	6088	6045	5987	5972	5963	5973
смт Високий	11412	11245	11143	11122	11030	10990
смт Коротич	5078	5068	5020	5076	5078	5094
смт Кулиничі	3096	3062	3045	3057	3104	3141
смт Манченки	1191	1160	1117	1070	1029	985
смт Пісочин	18164	18660	19098	19595	19887	20205
смт Покотилівка	10347	10214	10119	10053	10063	10008
смт Рогань	5026	4912	4798	4642	4491	4324
смт Утківка	1321	1311	1307	1300	1284	1270
смт Хорошево	4603	4525	4472	4453	4386	4402
Сільське населення	61558	61327	61183	61163	61106	61200
Чугуївський район	50945	50233	49590	49084	48613	48218
Міське населення	28797	28499	28245	28002	27913	27783
смт Введенка	2730	2713	2682	2658	2633	2576
смт Кочеток	3615	3544	3501	3462	3450	3356
смт Малинівка	7792	7758	7660	7544	7483	7480
смт Новопокровка	5028	4976	4933	4893	4870	4876
смт Чкаловське	4076	4052	4015	4007	4026	4040
смт Есхар	5556	5456	5454	5438	5451	5455
Сільське населення	22148	21734	21345	21082	20700	20435
Шевченківський район	23213	22973	22734	22464	22170	21903
Міське населення	7364	7220	7204	7143	7142	7124
смт Шевченкове	7364	7220	7204	7143	7142	7124
Сільське населення	15849	15753	15530	15321	15028	14779

**Чисельність населення в розрізі районів, міст та селищ міського типу
Харківської області, осіб (продовження)**

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Усього по області	2795919	2782422	2769089	2755108	2742180	2 744 419	2 737 242
Міське населення	2227452	2221552	2214078	2205163	2197246	2 204 935	2 202 474
Сільське населення	568467	560870	555011	549945	544934	539 484	534 768
м.Харків	1457786	1455964	1452256	1446500	1441362	1 451 028	1 451 132
м.Ізюм	53688	53223	52821	52374	51934	51 511	51 175
Куп'янськ (міськрада)	59196	58932	58728	58505	58227	57 898	57 487
Міське населення	59196	58932	58728	58505	58227	57 898	57 487
м.Куп'янськ	30432	30217	30014	29902	29686	29 487	29 247
смт Ківшарівка	19574	19618	19611	19544	19498	19 422	19 345
смт Куп'янськ-Вузловий	9190	9097	9103	9059	9043	8 989	8 895
Лозова (міськрада)	69290	69081	68737	68339	67834	67 456	67 014
Міське населення	67472	67267	66934	66546	66039	65 704	65 274
м.Лозова	60014	59796	59470	59136	58636	58 307	57 916
смт Панютине	7458	7471	7464	7410	7403	7 397	7 358
Сільське населення	1818	1814	1803	1793	1795	1 752	1 740
Люботин (міськрада)	24745	24682	24610	24660	24664	24 711	24 663
Міське населення	21973	21907	21825	21866	21868	21 909	21 853
м.Люботин	21973	21907	21825	21866	21868	21 909	21 853
Сільське населення	2772	2775	2785	2794	2796	2 802	2 810
Первомайський (міськрада)	31407	31275	31302	31224	31166	31 061	30 984
Міське населення	31001	30883	30910	30842	30796	30 694	30 613
м.Первомайський	31001	30883	30910	30842	30796	30 694	30 613
Сільське населення	406	392	392	382	370	367	359
Чугуїв (міськрада)	34053	33680	33379	33172	33172	33 120	33 227
Міське населення	33177	32825	32532	32331	32327	32 279	32 379
м.Чугуїв	33177	32825	32532	32331	32327	32 279	32 379
Сільське населення	876	855	847	841	845	841	848
Балаклійський район	85989	85476	84998	84571	84002	83 495	83 023
Міське населення	53736	53533	53315	53149	52851	52 617	52 381
м.Балаклія	30042	29909	29781	29676	29623	29 499	29 395
смт Андріївка	9116	9133	9081	9045	8977	8 967	8 918
смт Савинці	5199	5208	5216	5216	5177	5 154	5 141
смт Червоний Донець	9379	9283	9237	9212	9074	8 997	8 927
Сільське населення	32253	31943	31683	31422	31151	30 878	30 642
Барвінківський район	26622	25753	25270	24679	23991	23 387	22 799
Міське населення	10889	10564	10395	10205	9950	9 709	9 465
м.Барвінкове	10889	10564	10395	10205	9950	9 709	9 465
Сільське населення	15733	15189	14875	14474	14041	13 678	13 334
Близнюківський район	21923	21420	21148	20774	20452	20 084	19 675
Міське населення	4175	4076	4025	3957	3943	3 909	3 856
смт Близнюки	4175	4076	4025	3957	3943	3 909	3 856
Сільське населення	17748	17344	17123	16817	16509	16 175	15 819
Богодухівський район	41425	40967	40676	40411	40167	39 866	39 677
Міське населення	19623	19525	19449	19398	19329	19 270	19 200
м.Богодухів	16037	15965	15897	15867	15829	15 797	15 720
смт Гути	1841	1838	1828	1821	1797	1 782	1 768
смт Шарівка	1745	1722	1724	1710	1703	1 691	1 712
Сільське населення	21802	21442	21227	21013	20838	20 596	20 477

**Чисельність населення в розрізі районів, міст та селищ міського типу
Харківської області, осіб (продовження)**

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Борівський район	18648	18334	18101	17846	17534	17 362	17 256
Міське населення	6127	6049	5936	5864	5765	5 740	5 722
смт Борова	6127	6049	5936	5864	5765	5 740	5 722
Сільське населення	12521	12285	12165	11982	11769	11 622	11 534
Валківський район	33443	33107	32869	32567	32356	32 121	32 046
Міське населення	14738	14710	14676	14493	14420	14 320	14 255
м.Валки	9644	9643	9615	9528	9475	9 410	9 355
смт Ков'яги	3277	3257	3234	3177	3161	3 138	3 121
смт Старий Мерчик	1817	1810	1827	1788	1784	1 772	1 779
Сільське населення	18705	18397	18193	18074	17936	17 801	17 791
Великобурлуцький район	24681	24277	23955	23725	23433	23 208	22 902
Міське населення	6488	6380	6313	6289	6207	6 171	6 108
смт Великий Бурлук	4282	4195	4154	4144	4079	4 053	4 019
смт Приколотне	2206	2185	2159	2145	2128	2 118	2 089
Сільське населення	18193	17897	17642	17436	17226	17 037	16 794
Вовчанський район	50125	49602	49125	48689	48369	48 087	47 704
Міське населення	29020	28819	28732	28575	28537	28 476	28 359
м.Вовчанськ	19388	19236	19192	19123	19114	19 082	19 029
смт Білий Колодязь	4179	4134	4107	4050	4020	3 988	3 950
смт Вільча	1760	1767	1765	1744	1746	1 759	1 765
смт Старий Салтів	3693	3682	3668	3658	3657	3 647	3 615
Сільське населення	21105	20783	20393	20114	19832	19 611	19 345
Дворічанський район	19501	19057	18868	18751	18593	18 431	18 203
Міське населення	3999	3925	3908	3921	3872	3 812	3 794
смт Дворічна	3999	3925	3908	3921	3872	3 812	3 794
Сільське населення	15502	15132	14960	14830	14721	14 619	14 409
Дергачівський район	95416	95220	95019	94927	94873	95 103	95 144
Міське населення	67767	67697	67635	67610	67660	67 948	68 002
м.Дергачі	18610	18442	18341	18194	18162	18 154	18 210
смт Вільшани	7062	7034	7011	7011	7007	7 041	7 006
смт Козача Лопань	5501	5430	5392	5349	5363	5 334	5 305
смт Мала Данилівка	7586	7755	7874	7962	7975	8 162	8 223
смт Пересічна	7079	7072	7069	7084	7091	7 118	7 111
смт Прудянка	1949	1920	1877	1865	1850	1 852	1 826
смт Слатине	6610	6575	6546	6555	6517	6 526	6 517
смт Солоницівка	13370	13469	13525	13590	13695	13 761	13 804
Сільське населення	27649	27523	27384	27317	27213	27 155	27 142
Зачепилівський район	16687	16442	16299	16119	15941	15 767	15 546
Міське населення	3922	3873	3824	3806	3789	3 753	3 677
смт Зачепилівка	3922	3873	3824	3806	3789	3 753	3 677
Сільське населення	12765	12569	12475	12313	12152	12 014	11 869
Зміївський район	75124	74236	73522	73036	72896	72 665	72 445
Міське населення	34659	34391	34239	34017	33956	33 853	33 698
м.Зміїв	15641	15493	15435	15305	15270	15 211	15 160
смт Зідьки	3890	3853	3849	3848	3871	3 866	3 857
смт Комсомольське	15128	15045	14955	14864	14815	14 776	14 681
Сільське населення	40465	39845	39283	39019	38940	38 812	38 747

**Чисельність населення в розрізі районів, міст та селищ міського типу
Харківської області, осіб (продовження)**

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Золочівський район	29412	28798	28290	27764	27253	26 925	26 764
Міське населення	9722	9543	9437	9258	9086	9 012	8 977
смт Золочів	9722	9543	9437	9258	9086	9 012	8 977
Сільське населення	19690	19255	18853	18506	18167	17 913	17 787
Ізюмський район	19652	19211	18908	18684	18365	18 106	17 914
Сільське населення	19652	19211	18908	18684	18365	18 106	17 914
Кегичівський район	22185	21995	21867	21780	21648	21 514	21 302
Міське населення	9221	9163	9116	9098	9065	9 018	8 931
смт Кегичівка	6388	6360	6324	6307	6286	6 246	6 186
смт Чапаєве	2833	2803	2792	2791	2779	2 772	2 745
Сільське населення	12964	12832	12751	12682	12583	12 496	12 371
Коломацький район	8004	7895	7783	7699	7576	7 399	7 250
Міське населення	3404	3358	3303	3258	3163	3 074	3 004
смт Коломак	3404	3358	3303	3258	3163	3 074	3 004
Сільське населення	4600	4537	4480	4441	4413	4 325	4 246
Красноградський район	46768	46339	46081	45816	45604	45 402	45 229
Міське населення	21808	21630	21532	21430	21352	21 332	21 231
м.Красноград	21808	21630	21532	21430	21352	21 332	21 231
Сільське населення	24960	24709	24549	24386	24252	24 070	23 998
Краснокутський район	30205	29867	29609	29339	29156	28 930	28 711
Міське населення	9410	9312	9237	9184	9146	9 108	9 014
смт Краснокутськ	7831	7780	7748	7748	7736	7 744	7 695
смт Костянтинівка	1579	1532	1489	1436	1410	1 364	1 319
Сільське населення	20795	20555	20372	20155	20010	19 822	19 697
Куп'янський район	26972	26627	26309	26054	25816	25 535	25 283
Сільське населення	26972	26627	26309	26054	25816	25 535	25 283
Лозівський район	31613	31181	30950	30749	30472	30 049	29 774
Міське населення	10946	10838	10785	10757	10724	10 617	10 548
смт Краснопавлівка	7493	7416	7393	7386	7362	7 289	7 260
смт Орілька	3453	3422	3392	3371	3362	3 328	3 288
Сільське населення	20667	20343	20165	19992	19748	19 432	19 226
Нововодолазький район	36174	35726	35339	34963	34547	34 154	33 884
Міське населення	12921	12795	12672	12564	12403	12 276	12 132
смт Нова Водолага	12354	12233	12129	12029	11868	11 739	11 583
смт Бірки	567	562	543	535	535	537	549
Сільське населення	23253	22931	22667	22399	22144	21 878	21 752
Первомайський район	17931	17593	17248	17017	16759	16 550	16 338
Сільське населення	17931	17593	17248	17017	16759	16 550	16 338
Печенізький район	10888	10817	10686	10553	10470	10 396	10 336
Міське населення	5616	5611	5595	5535	5475	5 466	5 454
смт Печеніги	5616	5611	5595	5535	5475	5 466	5 454
Сільське населення	5272	5206	5091	5018	4995	4 930	4 882
Сахновщинський район	23264	22967	22764	22542	22323	22 034	21 830
Міське населення	7880	7812	7741	7686	7663	7 571	7 521
смт Сахновщина	7880	7812	7741	7686	7663	7 571	7 521
Сільське населення	15384	15155	15023	14856	14660	14 463	14 309

**Чисельність населення в розрізі районів, міст та селищ міського типу
Харківської області, осіб (продовження)**

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Харківський район	183452	183591	182986	183083	183184	183 359	182 918
Міське населення	122206	122161	121581	121654	121822	122 069	122 342
м.Мерефа	22603	22536	22365	22299	22273	22 280	22 383
м.Південне	8070	8002	7978	7937	7880	7 818	7 856
смт Бабаї	7106	7058	7020	6989	6958	6 930	6 915
смт Безлюдівка	9580	9617	9614	9642	9662	9 698	9 699
смт Березівка	1614	1620	1610	1601	1595	1 620	1 639
смт Буди	6596	6513	6439	6381	6350	6 279	6 262
смт Васищево	5993	6011	5989	6016	6006	6 021	5 995
смт Високий	10908	10817	10687	10611	10574	10 546	10 552
смт Коротич	5120	5116	5106	5107	5131	5 173	5 170
смт Кулиничі	3132	3130	3131	3125	3106	3 103	3 055
смт Манченки	982	918	842	838	835	822	782
смт Пісочин	20736	21212	21451	21864	22293	22 658	22 972
смт Покотилівка	9955	9939	9873	9846	9838	9 849	9 835
смт Рогань	4165	4038	3910	3830	3775	3 729	3 699
смт Утківка	1256	1253	1252	1231	1241	1 242	1 228
смт Хорошево	4390	4381	4314	4337	4305	4 301	4 300
Сільське населення	61246	61430	61405	61429	61362	61 290	60 576
Чугуївський район	48012	47699	47246	46980	46918	46 752	46 830
Міське населення	27748	27671	27472	27358	27383	27 324	27 456
смт Введенка	2558	2520	2465	2460	2445	2 435	2 456
смт Кочеток	3318	3307	3255	3208	3164	5 480	5 519
смт Малинівка	7456	7466	7440	7424	7469	3 124	3 115
смт Новопокровка	4873	4841	4799	4787	4812	7 511	7 584
смт Чкаловське	4075	4065	4026	3971	4008	4 792	4 829
смт Есхар	5468	5472	5487	5508	5485	3 982	3 953
Сільське населення	20264	20028	19774	19622	19535	19 428	19 374
Шевченківський район	21638	21388	21340	21216	21123	20 953	20 777
Міське населення	7134	7115	7154	7133	7132	7 100	7 063
смт Шевченкове	7134	7115	7154	7133	7132	7 100	7 063
Сільське населення	14504	14273	14186	14083	13991	13 853	13 714

**Додаток Г. Розподіл населення за статтю та віком в розрізі міст та районів
Харківської області, на 1 січня 2014 року**

Вік (років)	м. ХАРКІВ		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	1431565	660766	770799
0-4	64705	33439	31266
5-9	58562	30008	28554
10-14	44781	22977	21804
15-19	75860	39415	36445
20-24	110233	59342	50891
25-29	122210	62012	60198
30-34	132528	69258	63270
35-39	113623	56437	57186
40-44	104368	50052	54316
45-49	93662	43239	50423
50-54	107898	46990	60908
55-59	100771	41105	59666
60-64	94715	36849	57866
65-69	63036	23512	39524
70 і старше	144613	46131	98482
Вік (років)	м. ІЗІУМ		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	51192	22555	28637
0-4	2244	1164	1080
5-9	2252	1149	1103
10-14	2059	1046	1013
15-19	1944	935	1009
20-24	2741	1368	1373
25-29	4136	2086	2050
30-34	3614	1687	1927
35-39	3874	1825	2049
40-44	3896	1939	1957
45-49	3408	1487	1921
50-54	4109	1819	2290
55-59	3980	1565	2415
60-64	4211	1657	2554
65-69	2370	885	1485
70 і старше	6354	1943	4411

Вік (років)	КУП'ЯНСЬК (МІСЬКРАДА)		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	57648	25714	31934
0-4	2688	1385	1303
5-9	2720	1405	1315
10-14	2432	1230	1202
15-19	2500	1221	1279
20-24	3187	1638	1549
25-29	5006	2559	2447
30-34	4500	2155	2345
35-39	4454	2114	2340
40-44	4196	1956	2240
45-49	3958	1817	2141
50-54	4684	1999	2685
55-59	4495	1809	2686
60-64	4300	1698	2602
65-69	2476	921	1555
70 і старше	6052	1807	4245
Вік (років)	ЛОЗОВА (МІСЬКРАДА)		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	67724	30648	37076
0-4	3364	1700	1664
5-9	3126	1631	1495
10-14	2699	1394	1305
15-19	2667	1358	1309
20-24	3621	1870	1751
25-29	5899	3055	2844
30-34	5554	2793	2761
35-39	5173	2355	2818
40-44	4616	2166	2450
45-49	4835	2131	2704
50-54	5916	2540	3376
55-59	5964	2439	3525
60-64	5329	2176	3153
65-69	2708	1050	1658
70 і старше	6253	1990	4263

Вік (років)	ЛЮБОТИН (МІСЬКРАДА)		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	24556	11245	13311
0-4	1332	710	622
5-9	1202	639	563
10-14	893	475	418
15-19	1062	605	457
20-24	1409	733	676
25-29	2027	1024	1003
30-34	1884	951	933
35-39	1759	875	884
40-44	1565	769	796
45-49	1566	694	872
50-54	2072	923	1149
55-59	1802	796	1006
60-64	1731	676	1055
65-69	996	393	603
70 і старше	3256	982	2274
Вік (років)	м. ПЕРВОМАЙСЬКИЙ		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	31347	14286	17061
0-4	1620	797	823
5-9	1539	818	721
10-14	1308	704	604
15-19	1172	633	539
20-24	1792	949	843
25-29	2664	1349	1315
30-34	2652	1359	1293
35-39	2644	1369	1275
40-44	2252	1067	1185
45-49	2141	966	1175
50-54	2498	1049	1449
55-59	2288	933	1355
60-64	2361	933	1428
65-69	1308	475	833
70 і старше	3108	885	2223

Вік (років)	ЧУГУЇВ (МІСЬКРАДА)		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	32893	15541	17352
0-4	1854	955	899
5-9	1784	928	856
10-14	1410	741	669
15-19	1335	710	625
20-24	2031	1050	981
25-29	2680	1336	1344
30-34	3590	2335	1255
35-39	2454	1208	1246
40-44	2047	968	1079
45-49	2009	867	1142
50-54	2514	1050	1464
55-59	2475	996	1479
60-64	2276	931	1345
65-69	1320	521	799
70 і старше	3114	945	2169
Вік (років)	БАЛАКЛІЙСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	83312	39034	44278
0-4	4302	2184	2118
5-9	3718	1943	1775
10-14	3502	1773	1729
15-19	3399	1726	1673
20-24	5061	2593	2468
25-29	6994	3633	3361
30-34	5957	3081	2876
35-39	6210	3307	2903
40-44	6165	3116	3049
45-49	5826	2891	2935
50-54	6961	3290	3671
55-59	6251	2880	3371
60-64	5500	2279	3221
65-69	3094	1198	1896
70 і старше	10372	3140	7232

Вік (років)	БАРВІНКІВСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	23397	10966	12431
0-4	1297	632	665
5-9	1056	564	492
10-14	1159	607	552
15-19	1127	598	529
20-24	1055	636	419
25-29	1535	904	631
30-34	1433	772	661
35-39	1623	802	821
40-44	1582	795	787
45-49	1650	822	828
50-54	1903	908	995
55-59	1842	797	1045
60-64	1668	725	943
65-69	912	360	552
70 і старше	3555	1044	2511
Вік (років)	БЛИЗНЮКІВСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	19761	9233	10528
0-4	1160	562	598
5-9	953	476	477
10-14	967	497	470
15-19	968	496	472
20-24	1348	711	637
25-29	1344	742	602
30-34	1004	533	471
35-39	1258	644	614
40-44	1422	701	721
45-49	1569	797	772
50-54	1459	704	755
55-59	1414	670	744
60-64	1321	580	741
65-69	743	278	465
70 і старше	2831	842	1989

Вік (років)	БОГОДУХІВСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	39808	18672	21136
0-4	2125	1072	1053
5-9	1889	995	894
10-14	1740	862	878
15-19	1758	840	918
20-24	2533	1299	1234
25-29	3275	1720	1555
30-34	3270	1960	1310
35-39	2656	1373	1283
40-44	2541	1280	1261
45-49	2596	1241	1355
50-54	3221	1455	1766
55-59	2783	1310	1473
60-64	2708	1118	1590
65-69	1475	599	876
70 і старше	5238	1548	3690
БОРІВСЬКИЙ РАЙОН			
Вік (років)	БОРІВСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	17380	8140	9240
0-4	899	461	438
5-9	857	417	440
10-14	835	411	424
15-19	760	390	370
20-24	1130	577	553
25-29	1349	743	606
30-34	1072	554	518
35-39	1211	589	622
40-44	1224	605	619
45-49	1192	566	626
50-54	1377	641	736
55-59	1271	583	688
60-64	1220	546	674
65-69	663	276	387
70 і старше	2320	781	1539

Вік (років)	ВАЛКІВСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	32347	15029	17318
0-4	1623	855	768
5-9	1526	820	706
10-14	1313	687	626
15-19	1452	783	669
20-24	2030	1020	1010
25-29	2472	1313	1159
30-34	2370	1144	1226
35-39	2264	1159	1105
40-44	2300	1137	1163
45-49	2122	1071	1051
50-54	2502	1151	1351
55-59	2275	1035	1240
60-64	2334	1003	1331
65-69	1363	553	810
70 і старше	4401	1298	3103
Вік (років)	ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	23061	10742	12319
0-4	1198	649	549
5-9	1115	561	554
10-14	1209	608	601
15-19	1197	627	570
20-24	1483	778	705
25-29	1783	911	872
30-34	1538	786	752
35-39	1532	736	796
40-44	1679	826	853
45-49	1663	821	842
50-54	1751	835	916
55-59	1603	743	860
60-64	1420	626	794
65-69	896	337	559
70 і старше	2994	898	2096

Вік (років)	ВОВЧАНСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	47402	22039	25363
0-4	2410	1246	1164
5-9	2262	1177	1085
10-14	1979	1044	935
15-19	2173	1148	1025
20-24	3013	1542	1471
25-29	3921	2180	1741
30-34	3093	1540	1553
35-39	3206	1651	1555
40-44	3147	1523	1624
45-49	3179	1523	1656
50-54	3864	1809	2055
55-59	3430	1537	1893
60-64	3214	1374	1840
65-69	1913	739	1174
70 і старше	6598	2006	4592
Вік (років)	ЗМІВСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	72327	33297	39030
0-4	3830	2034	1796
5-9	3423	1751	1672
10-14	2751	1424	1327
15-19	3096	1574	1522
20-24	4178	2213	1965
25-29	5480	2855	2625
30-34	4948	2534	2414
35-39	4985	2506	2479
40-44	5194	2560	2634
45-49	4759	2206	2553
50-54	5880	2672	3208
55-59	5356	2390	2966
60-64	5034	2146	2888
65-69	3080	1200	1880
70 і старше	10333	3232	7101

Вік (років)	ДВОРІЧАНСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	18277	8449	9828
0-4	1003	471	532
5-9	909	486	423
10-14	793	379	414
15-19	897	489	408
20-24	1198	634	564
25-29	1397	739	658
30-34	1030	507	523
35-39	1194	587	607
40-44	1382	688	694
45-49	1240	635	605
50-54	1524	701	823
55-59	1264	579	685
60-64	1210	508	702
65-69	736	299	437
70 і старше	2500	747	1753
Вік (років)	ДЕРГАЧІВСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	95166	43766	51400
0-4	5042	2605	2437
5-9	4578	2364	2214
10-14	3690	1874	1816
15-19	4016	2046	1970
20-24	5822	2917	2905
25-29	7986	4118	3868
30-34	8005	3952	4053
35-39	7208	3668	3540
40-44	6474	3201	3273
45-49	5992	2849	3143
50-54	7308	3309	3999
55-59	7197	3151	4046
60-64	6867	2821	4046
65-69	3826	1526	2300
70 і старше	11155	3365	7790

Вік (років)	ЗАЧЕПИЛІВСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	15783	7409	8374
0-4	869	455	414
5-9	738	394	344
10-14	820	412	408
15-19	820	443	377
20-24	1047	553	494
25-29	1269	644	625
30-34	1000	482	518
35-39	1097	560	537
40-44	1109	528	581
45-49	1100	527	573
50-54	1201	586	615
55-59	1078	501	577
60-64	911	376	535
65-69	570	237	333
70 і старше	2154	711	1443
Вік (років)	ЗОЛОЧІВСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	26771	12398	14373
0-4	1555	798	757
5-9	1266	668	598
10-14	1122	592	530
15-19	1206	652	554
20-24	1701	899	802
25-29	1898	1055	843
30-34	1616	826	790
35-39	1730	865	865
40-44	1781	845	936
45-49	1769	853	916
50-54	2132	1007	1125
55-59	1958	854	1104
60-64	1862	747	1115
65-69	1160	483	677
70 і старше	4015	1254	2761

Вік (років)	ІЗЮМСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	18172	8582	9590
0-4	922	471	451
5-9	816	439	377
10-14	805	402	403
15-19	797	421	376
20-24	1206	609	597
25-29	1436	788	648
30-34	1261	657	604
35-39	1202	684	518
40-44	1308	646	662
45-49	1246	624	622
50-54	1359	629	730
55-59	1264	607	657
60-64	1156	485	671
65-69	680	269	411
70 і старше	2714	851	1863
Вік (років)	КЕГИЧІВСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	21328	9974	11354
0-4	1248	607	641
5-9	1209	610	599
10-14	1119	586	533
15-19	1194	593	601
20-24	1529	762	767
25-29	1626	880	746
30-34	1511	758	753
35-39	1631	773	858
40-44	1590	775	815
45-49	1524	789	735
50-54	1436	702	734
55-59	1340	599	741
60-64	1231	551	680
65-69	725	285	440
70 і старше	2415	704	1711

Вік (років)	КОЛОМАЦЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	7298	3331	3967
0-4	411	221	190
5-9	383	190	193
10-14	355	192	163
15-19	362	177	185
20-24	334	149	185
25-29	474	254	220
30-34	420	204	216
35-39	510	247	263
40-44	497	241	256
45-49	449	217	232
50-54	522	257	265
55-59	474	221	253
60-64	486	205	281
65-69	316	121	195
70 і старше	1305	435	870
Вік (років)	КРАСНОГРАДСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	45253	20771	24482
0-4	2393	1245	1148
5-9	2105	1134	971
10-14	1919	1016	903
15-19	2135	1058	1077
20-24	2906	1452	1454
25-29	3820	1956	1864
30-34	3445	1658	1787
35-39	3240	1588	1652
40-44	3103	1509	1594
45-49	3134	1472	1662
50-54	3629	1645	1984
55-59	3195	1412	1783
60-64	2970	1232	1738
65-69	1747	708	1039
70 і старше	5512	1686	3826

Вік (років)	КРАСНОКУТСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	28736	13300	15436
0-4	1536	773	763
5-9	1452	758	694
10-14	1306	664	642
15-19	1408	777	631
20-24	1825	955	870
25-29	2365	1196	1169
30-34	1760	882	878
35-39	1905	964	941
40-44	1956	969	987
45-49	1983	944	1039
50-54	2187	1093	1094
55-59	1913	870	1043
60-64	1825	765	1060
65-69	1147	425	722
70 і старше	4168	1265	2903
Вік (років)	КУП'ЯНСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	25581	12088	13493
0-4	1289	687	602
5-9	1139	602	537
10-14	1002	502	500
15-19	1012	545	467
20-24	1589	841	748
25-29	2054	1094	960
30-34	1669	873	796
35-39	1548	801	747
40-44	1709	879	830
45-49	1766	862	904
50-54	2026	988	1038
55-59	1848	857	991
60-64	1891	857	1034
65-69	1150	443	707
70 і старше	3889	1257	2632

Вік (років)	ЛОЗІВСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	30013	14040	15973
0-4	1649	849	800
5-9	1483	707	776
10-14	1381	705	676
15-19	1510	844	666
20-24	1903	964	939
25-29	2303	1255	1048
30-34	2067	1058	1009
35-39	2193	1087	1106
40-44	2019	1031	988
45-49	2002	1003	999
50-54	2214	1060	1154
55-59	2172	975	1197
60-64	2097	886	1211
65-69	1168	452	716
70 і старше	3852	1164	2688
Вік (років)	НОВОВОДОЛАЗЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	34039	16193	17846
0-4	1907	998	909
5-9	1727	862	865
10-14	1602	779	823
15-19	1497	808	689
20-24	1951	1055	896
25-29	2543	1397	1146
30-34	2990	1853	1137
35-39	2323	1174	1149
40-44	2206	1105	1101
45-49	2212	1029	1183
50-54	2579	1206	1373
55-59	2375	1041	1334
60-64	2301	984	1317
65-69	1295	527	768
70 і старше	4531	1375	3156

Вік (років)	ПЕРВОМАЙСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	16471	7706	8765
0-4	843	449	394
5-9	722	392	330
10-14	640	357	283
15-19	637	321	316
20-24	944	493	451
25-29	1305	671	634
30-34	1051	561	490
35-39	1044	545	499
40-44	1104	560	544
45-49	1151	631	520
50-54	1265	603	662
55-59	1182	556	626
60-64	1026	411	615
65-69	723	281	442
70 і старше	2834	875	1959
Вік (років)	ПЕЧЕНІЗЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	10348	4788	5560
0-4	463	229	234
5-9	458	229	229
10-14	446	256	190
15-19	510	285	225
20-24	619	330	289
25-29	813	430	383
30-34	658	330	328
35-39	655	307	348
40-44	661	315	346
45-49	625	301	324
50-54	804	375	429
55-59	753	342	411
60-64	706	326	380
65-69	417	160	257
70 і старше	1760	573	1187

Вік (років)	САХНОВЩИНСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	22214	10359	11855
0-4	1246	637	609
5-9	1105	558	547
10-14	1058	557	501
15-19	1077	526	551
20-24	1587	869	718
25-29	1815	970	845
30-34	1499	752	747
35-39	1565	809	756
40-44	1564	762	802
45-49	1531	766	765
50-54	1550	762	788
55-59	1432	659	773
60-64	1278	543	735
65-69	850	351	499
70 і старше	3057	838	2219
Вік (років)	ХАРКІВСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	182563	84585	97978
0-4	9567	4968	4599
5-9	8341	4339	4002
10-14	6779	3408	3371
15-19	8163	4177	3986
20-24	11943	6064	5879
25-29	15867	7972	7895
30-34	15371	7655	7716
35-39	13745	6943	6802
40-44	12454	6211	6243
45-49	12101	5726	6375
50-54	15249	7127	8122
55-59	14279	6275	8004
60-64	12730	5498	7232
65-69	7105	2790	4315
70 і старше	18869	5432	13437

Вік (років)	ЧУГУЇВСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	47005	21775	25230
0-4	2484	1295	1189
5-9	2228	1136	1092
10-14	1857	998	859
15-19	2033	1047	986
20-24	2807	1459	1348
25-29	3964	2113	1851
30-34	3549	1794	1755
35-39	3052	1570	1482
40-44	3005	1475	1530
45-49	3052	1456	1596
50-54	4031	1812	2219
55-59	3751	1678	2073
60-64	3235	1402	1833
65-69	1746	727	1019
70 і старше	6211	1813	4398
Вік (років)	ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ РАЙОН		
	обидві статі	чоловіки	жінки
Все населення в т.ч. у віці, років:	20868	9897	10971
0-4	1132	588	544
5-9	1034	536	498
10-14	1004	520	484
15-19	1034	536	498
20-24	1431	705	726
25-29	1699	903	796
30-34	1411	727	684
35-39	1440	714	726
40-44	1452	717	735
45-49	1402	709	693
50-54	1594	817	777
55-59	1400	653	747
60-64	1336	593	743
65-69	796	304	492
70 і старше	2703	875	1828

**Додаток Д. Розподіл померлих за основними причинами смерті
по містах (міськрадах) обласного значення Харківської області за 2013 рік**

	Усього померлих	З них від					
		деяких інфекційних та паразитарних хвороб	новоутворень	хвороб системи кровообігу	органів дихання	органів травлення	зовнішніх причин
Харківська область	39465	468	5886	27546	748	1562	2309
м.Харків	16998	156	3187	11118	334	765	964
м.Ізюм	940	29	117	653	5	56	58
м.Первомайський	451	10	62	314	10	16	24
Куп'янська	978	19	147	689	17	38	45
Лозівська	941	19	127	661	24	43	43
Люботинська	456	3	77	314	8	16	26
Чугуївська	503	1	78	356	2	24	36
Балаклійський	1450	33	125	1081	37	51	88
Барвінківський	475	9	42	351	16	18	33
Близнюківський	419	3	34	328	9	14	24
Богодухівський	732	7	75	553	13	21	45
Борівський	293	4	43	204	2	18	20
Валківський	619	5	75	471	8	12	41
Великобурлуцький	421	4	56	313	4	11	22
Вовчанський	920	10	85	709	16	26	53
Дворічанський	350	4	40	251	10	13	22
Дергачівський	1579	13	223	1168	20	37	89
Зачепилівський	297	6	21	226	5	8	23
Зміївський	1306	20	139	999	12	60	59
Золочівський	542	7	54	409	13	17	33
Ізюмський	382	3	37	289	4	17	27
Кегичівський	354	7	29	262	16	6	21
Коломацький	145	2	7	121	4	1	9
Красноградський	693	12	96	482	21	30	38
Краснокутський	582	7	58	455	7	19	23
Куп'янський	500	4	90	341	2	16	33
Лозівський	504	6	59	349	23	24	34
Нововодолазький	654	14	51	494	22	20	42
Первомайський	339	1	36	265	4	3	23
Печенізький	198	1	24	133	8	12	15
Сахновщинський	387	1	38	274	8	14	38
Харківський	2933	41	436	2081	40	94	174
Чугуївський	786	2	83	584	12	31	61
Шевченківський	338	5	35	248	12	11	23

Додаток Е. Приклади оформлення

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

ФАКУЛЬТЕТ ГЕОЛОГІЇ, ГЕОГРАФІЇ, РЕКРЕАЦІЇ І ТУРИЗМУ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ І РЕГІОНОЗНАВСТВА

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Географія населення з основами демографії»

ГЕОДЕМОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ..... РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Студента (ки) III курсу групи ГЦ-32
напряму підготовки 6.040104 – Географія

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник: доцент, к. геогр. н.
Сегіда К. Ю.

Національна шкала _____
Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії

_____ Гусева Н. В. _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____ Вірченко П. А. _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____ Ключко Л. В. _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Харків – 2015

ЗМІСТ

ВСТУП

Розділ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЕЛЕННЯ ... РАЙОНУ

1.1. Особливості заселенсько-розселенських процесів.

Чисельність населення

1.2. Склад населення

1.3. Трудові ресурси та ринок праці

Розділ 2. ВІДТВОРЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ... РАЙОНУ

2.1. Демографічні процеси та статеві-вікова структура населення

2.2. Міграційний рух населення

Розділ 3. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ РОЗПОДІЛ НАСЕЛЕННЯ ... РАЙОНУ

3.1. Розселення населення

3.2. Аналіз просторово-статистичного розподілу населення

Розділ 4. ГЕОДЕМОГРАФІЧНА ПОЛІТИКА

4.1. Геодемографічний прогноз

4.2. Заходи геодемографічної політики

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Горобець О. В. Регіональна диференціація показників відтворення населення АР Крим за допомогою кластерного аналізу та на підставі багатовимірної середньої / О. В. Горобець // Статистика України. – 2009. – № 1(44). – С. 50-54.
2. Гудзеляк І. Географія населення: Навчальний посібник / І. Гудзеляк. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 232 с.
3. Демографический энциклопедический словарь / Под ред. Валентей Д. И. – М.: Советская энциклопедия, 1985. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://geography.su/demogr>
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Паламарчук М. М. Економічна і соціальна географія України з основами теорії: Посібник для геогр. вузів /М. М. Паламарчук , О. М. Паламарчук, Міжнародний фонд «Відродження»: Програма «Трансформація гуманітарної освіти в Україні». – К.: Знання, 1998. – 416 с.
6. Прибиткова І. М. Основи демографії: Посібник для студентів гуманітарних і суспільних факультетів вищих навчальних закладів / І. М. Прибиткова. – К.: «АртЕк», 1995. – 250 с.
7. ....

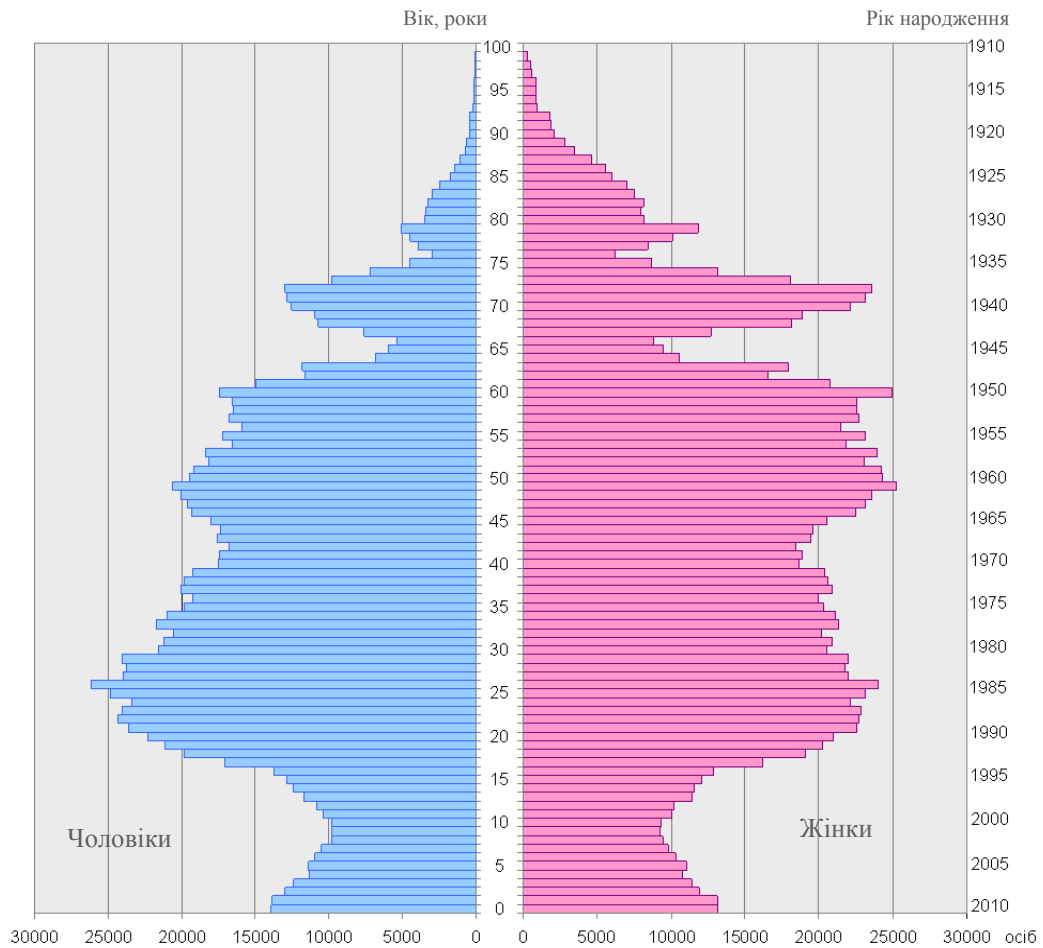

Рис. 2.2. Статеві-вікова структура населення Харківської області, 2010 р.
(побудовано за даними [35])

Таблиця 1.2
Загальні коефіцієнти міграції населення Львівської області
(обчислено за даними [9])

Коефіцієнт	Зміст	Формула	Львівщина, 2011р.
Рухомості (валової міграції)	Кількість мігрантів у середньому на 1000 населення	$K_p = \frac{П + B}{S} \cdot 1000$	13,5 ‰
Механічного приросту, промільні пункти	Інтенсивність зміни чисельності населення за рахунок міграції	$K_M = \frac{П - B}{S} \cdot 1000$	-0,3 ‰
.....			

Навчально-методичне видання

Сегіда Катерина Юріївна

ГЕОГРАФІЯ НАСЕЛЕННЯ З ОСНОВАМИ ДЕМОГРАФІЇ
методичні рекомендації до виконання курсової роботи
для студентів-географів 3 курсу
спеціальності «Економічна та соціальна географія»

Підписано до друку 28.08.2015. Формат 60x84/16. Гарнітура Таймс. Папір офсетний.
Друк різнографічний. Обл.-вид. арк.1,4. Ум.-друк. арк.2,0. Тираж 50 прим.
Надруковано ФОП Грицак С.Ю.: 61103, м. Харків, вул. Дерев'янка 7, к.86,
ЄДРПОУ 01.04.2000 № 24801750000144119, тел. (057) 343-75-62, e-mail: ekograf@i.ua